

Goda råd vid tillverkning av småfågelholkar

De flesta småfåglar som häckar i ihåliga träd eller i holkar är inte så sparsmakade, då bostadsutbudet är högst begränsat. Med andra ord så häckar de lika gärna i en "dålig" holk i klent virke som i en välbyggd. Det viktigaste är att holken är torr och dragfri i alla väder. Däremot gör det inget om det finns några springor mellan botten och väggarna, det kan till och med vara en fördel med lite ventilation och bo balen förhindrar att det blir drag.

Om man skall tillverka flera holkar samtidigt är det enklast att införskaffa virke av standarddimension från någon brädgård. Lämpligt virke är **råplan** eller ytterpanel som det också kallas. På en del sågar och brädgårdar går det att köpa **sågat virke**, vars mått ofta anges i tum. Sågat virke är normalt betydligt billigare än råplan, men minst lika bra. Råplan har exakta mått i tjocklek och bredd, medan det sågade virket kan variera en del mellan plankorna.

Mått Råplan/ytterpanel	Mått sågat virke (kan variera upp till 5 mm)
22 x 120	1"x5" (25 x 125)
22 x 145	1"x6" (25 x 150)
22 x 170	1"x7" (25 x 180)
22 x 195	1"x8" (25 x 200)

Vid tillkapning av virket är det enklast att använda en kap/geringssåg men vid tillverkning av ett fåtal holkar går det givetvis lika bra med en handsåg. Noggrannhet vid kapning har man igen vid sammanfogningen.

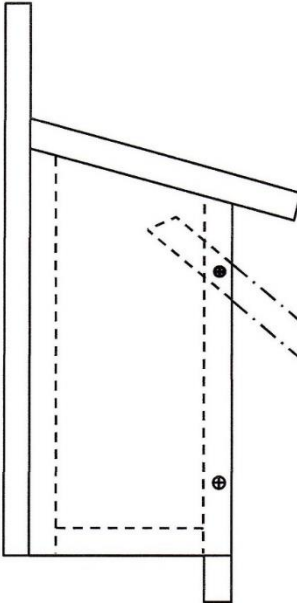
Det är enklare att skruva ihop holken än att spika, förutsatt att det finns tillgång till en skruvdragare alternativt en liten bormaskin. Att spika ihop holken går också bra, men det är svårare att ta isär och göra om, om något skulle gå snett, t.ex. om en spik eller skruv skulle sticka ut på holkens insida, vilket absolut skall undvikas.

Undvik att skruva mot ändträ om det är möjligt, men det går inte att undvika vid fastsättning av taket. Skruv och spik fäster bäst tvärs fiberriktningen. Ofta duger trallskruv som är billigare än motsvarande träskruv, Men träskruv drar bättre vilket kan vara bra om virket är lite skevt.

Ingångshålet tas enklast upp med en hålsåg eller centrum-borr. Vid stora hål måste man välja hålsåg, finns med fast eller ställbar diameter, men centrumborren är att föredra. Centrumborror av god kvalitet är en bra investering om man skall tillverka ett större antal holkar.

När borrens spets kommit igenom frontstycket så ska man borra från andra hållet för att undvika att håll kanten

”fnasas” upp. Alternativt är att borsten får fortsätta ner i ett underliggande trästycke.

En enkel beskriv av en småfågelholk för de allra minsta mesarna.

Virkesval är råplan som har en tjocklek av 22 mm

Mått: (alla mått i mm)

Fram och baksida	B = 120	L = 300
Gavlar	B = 145	L = 300
Botten	B = 120	L = 100
Tak	B = 170	L = 200
Fästbrädor	B = 45	L = 400

För att erhålla en taklutning på 15° skall gavlarnas framkant vara 260 mm.

Vid tillverkning av ett större antal holkar är det smart att tillverka en bormall (en gavel med färdiga hål) så att ”gångjärnshålen” sitter lika på båda gavlarna.